

Alkohol - och drogabstinens - Behandlingsriktlinjer Region Gävleborg

Innehåll

1	Syfte och omfattning	1
2	Allmänt.....	1
3	Ansvar och Roller	1
4	Beskrivning	2
5	Bedömning av alkoholabstinens och vårdnivå	2
6	Behandlingsriktlinjer för alkoholutlöst abstinens	3
7	Behandlingsriktlinjer vid drogutlöst abstinens	3
8	Samarbete mellan Beroendecentrum och Familjeläkarjour	4
9	Patienter som redan vårdas på sjukhus.....	4
10	Kontaktuppgifter Beroendecentrum	4
11	Referenser	5
12	Dokumentinformation.....	5

1 Syfte och omfattning

Att beskriva behandlingsriktlinjer gällande alkohol- och drogabstinens vid de tillfällen inte Beroendemottagning kan ta emot patienten. Rutinen gäller inom Region Gävleborg i offentlig och privat vård.

2 Allmänt

Abstinens är kroppens reaktion på minskad eller upphörd tillförsel av ämnen som skapat ett beroende t.ex. alkohol och droger. Obehandlad alkoholabstinens kan leda till allvarliga hjärnskador.

Drogabstinens leder sällan till allvarliga skador, men behandlas symtomlindrande. Behandling avser att patienten skall klara att avbryta droganvändning, uppnå drogfrihet, stabiliseras och därmed få möjlighet att klara fortsatt behandlingsinsatser.

Abstinensgraden avgör val av behandlingsform men poliklinisk behandling bör övervägas framför inneliggande vård.

Beroendecentrums mottagningar vänder sig till personer med missbruk av olika substanser, alkohol, narkotika eller läkemedel. Mottagningarna har öppet dagtid måndag till fredag.

3 Ansvar och Roller

Beroendecentrum ansvarar för bedömning av alkohol och drogabstinens vardagar

8- 17. [Abstinens-Behandlingsriktlinjer, Beroendecentrum](#)

Kvällar, nätter, helger samt då Beroendecentrum är stängt ansvarar HC/

Familjeläkarjour/ Akutmottagning ansvarar för abstinensbedömning. Läkare

bedömer abstinensgrad, vårdnivå samt inleder abstinensbehandling och gör [orosanmälan](#) till Socialtjänsten.

Dagtid vardagar 8-17 kan Hälsocentralen remittera direkt för inläggande abstinensvård utifrån denna rutin vid osäkerhet verifiera med läkare på Beroendemottagning.

Information till Beroendecentrum vid behov av uppföljning eller då patienten remitteras för inläggande abstinensvård [Beroendecentrum – kontaktuppgifter](#)

4 Beskrivning

- Läkare bedömer abstinensgrad och vårdnivå.
- Abstinensbehandling sker enligt [Abstinensbehandlingsschema alkohol](#).
- Läkemedelsutlämning sker dagligen fram tills Beroendecentrum tar över.
- Orosanmälan skall göras till Socialtjänsten
- Uppföljning och rapportering till aktuell Beroendecentrum via Tele Q val 8 [Beroendecentrum – kontaktuppgifter](#)

5 Bedömning av alkoholabstinens och vårdnivå

Bedömning av alkoholabstinensgrad samt vårdnivå utförs med screening instrument [CIWA-AR skattningsskala](#)

Bedömning av symtom såsom illamående, tremor, svettningar, ångest, psykomotorisk oro, taktila förändringar, hörsel förändringar, synförändringar, huvudvärk och orientering, se [CIWA-AR](#)

I bedömningen av förmodade abstinenssymptom bör en allmän somatisk/ psykiatrisk undersökning ingå för att utesluta andra allvarliga sjukdomstillstånd.

-Blodtryck- och pulskontroll 200/120, puls > 120 risk för allvarlig abstinensutveckling.

-Blåsa i alkometer/drogtest. Blåser under 2 promille - kan påbörja abstinensbehandling. Blåser över 2 promille, ny kontroll om 30- 60 minuter för kontroll av promille halten sjunker.

-Kontrollera om patienten är adekvat till tid och rum (är patienten oklar risk för delirium).

-Kontrollera patientens cirkulation och respiration.

-Ta om möjligt information av närstående personer hur länge alkoholintag eller droganvändning pågått och om patienten blivit personlighetsförändrad.

6 Behandlingsriktlinjer för alkoholutlöst abstinens

Behandlingsriktlinjer öppenvård

[Abstinensbehandlingsschema alkohol.](#)

Patienten skall blåsa i alkometer före läkemedelsutlämning

Behandlingsriktlinjer slutenvård

Förutsättningen för remittering är att patientens abstinenssymtom bedömts med CIWA-AR skattningsskala och har en poäng >20. Önskemål från patient eller närstående om slutenvård är inte en anledning för remittering.

Patienter vilka bedöms behöva akut inneliggande [abstinensbehandling remitteras till vårdenheter med avtal.](#)

7 Behandlingsriktlinjer vid drogutlöst abstinens

Långsiktig behandling av narkomani skall alltid planeras. Tillståndet i sig utgör därför aldrig en akut inläggningsindikation.

Bedömning av drogabstinens

- Blodtryck- och pulskontroll 200/120, puls > 120 medicinsk bedömning av läkare
- Drogtest
- Inspektera av hud efter stickmärken och infektioner
- Kontrollera patientens cirkulation och respiration
- Ta om möjligt information av närstående personer hur länge droganvändning pågått och om patienten blivit personlighetsförändrad
- Kontrollera om patienten är adekvat till tid och rum

– **Abstinens orsakat av opiatanvändning** kräver sällan akuta åtgärder.

I sällsynta fall kan patienten drabbas av intorkning pga. intensiva kräkningar och diarréer. Dessa fall bör hänvisas till sjukhusvård.

Behandling. För att dämpa drogsug och ge allmänt sederande effekt använd T. Catapresan, T. Atarax, T. Lergigan

– **Abstinens orsakat av hasch/marijuana och liknande substanser**

kräver sällan akuta åtgärder.

Patienten kan dock drabbas av akut psykos och bör då hänvisas till sjukhusvård.

Behandling. Läkemedel, allmänt sömnstöd samt kostråd för att motverka blodsockersvängningar.

– **Abstinens orsakat av bensodiazepiner** kräver sällan akuta åtgärder.

Ett deliriöst tillstånd kan uppkomma då patienten använt mycket höga doser och slutat tvärt, för vidare bedömning av sjukhusvård.

Behandling. Legalt bruk skall inleda nedtrappning hos förskrivande läkare. Illegalt bruk inläggning med planerad nedtrappning.

– **Abstinens orsakat av substanser i amfetamingruppen** kräver sällan akuta åtgärder. Patienten kan dock drabbas av psykosliknande tillstånd som bör hänvisas till sjukhusvård.

Behandling, sömnstöd

8 Samarbete mellan Beroendecentrum och Familjeläkarjour

Patienter som går på Beroendecentrum för alkoholabstinensbehandling: Läkemedel utdelas dagligen. Helger hänvisas patienten till Familjeläkarjouren för läkemedelsutdelning vid dagligt behov.

Ansvar:

- Beroendecentrum ansvarar för att informera patienten om att de skall till Familjeläkarjouren, vilken tid de skall var där och att ha legitimation med sig.
- Beroendecentrum skriver remiss till Familjeläkarjouren med ordination för läkemedelsutlämning över helgen som patienten skall ha med sig vid besöket på Familjeläkarjouren.
- Familjeläkarjouren ansvarar för att de sjukvårdande insatserna blir utförda, dokumenterade och återkopplade till beroendecentrum.

Beskrivning:

- Personal på Familjeläkarjouren utför ID kontroll innan läkemedelsutlämnande.
- Eventuell lokal överenskommelse bör göras på respektive enhet.

9 Patienter som redan vårdas på sjukhus

(inom psykiatri, medicin eller andra vårdinrättningar inom Region Gävleborg)

I de fall patienten bedöms färdigbehandlad men man har för avsikt att remittera patienten för ineliggande abstinensbehandling ska:

- Kontakt tas om möjligt med läkare på Beroendecentrum.
- Uppföljning sker i öppenvård på respektive [Beroendecentrum – kontaktuppgifter](#) För uppföljning bör remiss/journalkopia innehålla CIWA-Ar skattning, puls, blodtryck, allmäntillstånd, psykstatus + utförda åtgärder.

10 Kontaktuppgifter Beroendecentrum

[Beroendecentrum – kontaktuppgifter](#)

11 Referenser

Dokumentnamn	Plats
Nationella riktlinjerna för missbruk och beroendevård.	(Socialstyrelsen 2007)
Addiction Medicine Essentials Clinical institute withdrawal assessment of Alcohol Scale, Revised	
Behandling vid alkohol abstinens - ny rekommendation	
CIWA-AR skattningsskala	
CIWA-AR	
Anmälan om barn som misstänks fara illa	

12 Dokumentinformation

Delaktiga i framtagandet och granskningen av dokumentet:

Katarina Hermansson, Medicinsk ansvarig läkare Beroendecentrum,

Kristina Lingman VC VO Familjehälsa

Börje Svensson, Medicinsk rådgivare läkare Hälsoval

Kopians giltighet garanteras endast utskriftsdatumet